

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

10 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte

Judecătorii

Timofti Vladimir

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Boico Victor

juducând fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscriptie Bălți, Formusatii Andrei, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 20 noiembrie 2019, în cauza penală în privința lui

***Pleșca Eugenia XXXXX, născută la
XXXXX.***

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 26.10.2017 - 30.07.2019;

Instanța de apel: 11.09.2019 - 20.11.2019;

Instanța de recurs: 30.01.2020 – 10.11.2020.

A C O N S T A T A T

1. Prin sentința Judecătoriei Drochia (sediul Rîșcani) din 30 iulie 2019, a fost încetat procesul penal în privința lui Pleșca Eugenia, învinuită de săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 361 alin. (1) Cod penal, în temeiul art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală și art. 60 Cod penal, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat în fapt, că Pleșca Eugenia, la 12 octombrie 2008, activând în calitate de Director executiv al Asociației de Economii și Împrumut „Supercredit” din XXXXX, XXXXX, a falsificat semnăturile din procesul-verbal nr. 2 al Adunării generale extraordinare a AEÎC din Pîrjota din data de 12 octombrie 2008, al președintelui adunării, Ghidraș Stepanida și secretarului adunării Curbatov Evghenia, iar ulterior acest proces-verbal l-a prezentat la

Oficiul teritorial Bălți al Camerei Înregistrării de Stat, în urma căruia în statutul Asociației de Economii și Împrumut „Supercredit” a fost modificată denumirea din satul Pîrjota în raionul Rîșcani, fapt confirmat prin raportul de expertiză grafoscopică nr. 5268 din 06 iulie 2015 conform căruia, semnăturile din rubrica „președintele adunării” și „secretarul adunării” din procesul-verbal nr. 2 al Adunării generale extraordinare a Asociației de Economii și Împrumut al Cetățenilor din XXXXX, XXXXX din 12 octombrie 2008, ridicat de la Oficiul teritorial Bălți al Camerei Înregistrării de Stat și prezentat la expertiză, au fost executate nu de Ghidraș Stepanida și Curbatova Evghenia, dar de către o altă persoană.

Acțiunile lui Pleșca Eugenia, au fost încadrate în baza art. 361 alin. (1) Cod penal, și anume, *confeccionarea, deținerea și folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi.*

3. Avocatul Isiumbeli Valeriu în numele inculpatei, a contestat sentința cu apel, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Pleșca Eugenia să fie achitată, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii și fapta inculpatei nu întrunește elementele infracțiunii.

3.1. În motivarea apelului a indicat, că prima instanță neîntemeiat a constatat că vina inculpatei Pleșca Eugenia se probează prin declarațiile martorilor Garbuz Victor, Grecico Victor, Băncilă Fiodor, Gherman Efim, Mereniuc Nicolae și Tanasov Silvia, care au comunicat că la adunarea generală a Asociației de Economii și Împrumut a cetățenilor din XXXXX, nu au participat, iar semnăturile aplicate din numele lor, nu le aparțin.

Astfel, susține apărarea că martorii nu au declarat că Pleșca Eugenia a falsificat semnăturile lui Ghidraș Stepanida și Curbatova Evghenia, or inculpata nu se învinuiește pentru faptul că semnăturile de participare a martorilor la ședința Adunării generale, nu le aparțin.

Menționează, că potrivit ordonanței de începere a urmăririi penale din 07 februarie 2014, cauza penală a fost pornită în temeiul plângerii cet. Garbuz Victor, din conținutul căreia rezultă că persoane necunoscute au falsificat procesul-verbal nr. 2 din 12 octombrie 2008 al Adunării Generale extraordinare a Asociației de Economii și Împrumut a cetățenilor din XXXXX, XXXXX, iar conform acestui act, nu s-a stabilit subiectul infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal.

Consideră, că prima instanță urma să aprecieze critic declarațiile martorilor care sunt contradictorii, nu corespund adevărului și care au fost date sub influența primarului din sat, Garbuz Victor.

Precizează, că declarațiile martorilor Grecico Victor, Gherman Efim și Băncilă Fiodor, care au comunicat că nu au fost membrii Asociației de Economii și Împrumut și nu au participat la adunări, nu corespund realității, deoarece aceștia au prezentat cereri privind includerea în membrii asociației și au beneficiat de contracte de împrumut, or aceștia împreună cu Garbuz Victor, au

avut intenția să o înlăture pe Pleșca Eugenia din funcție.

De asemenea, indică că potrivit declarațiilor martorului Garbuz Victor se atestă că ultimul nu cunoaște cine a falsificat semnăturile lui Ghidraș Stepanida și Curbatova Evghenia din procesul-verbal, din care motiv și s-a adresat la procuratură pentru identificarea persoanei corespunzătoare.

Subliniază apărarea, că potrivit hotărârii Adunării generale extraordinare, cele trei exemplare de procese-verbale, în original, au fost încredințate lui Pleșca Eugenia și Daniliuc Viorica pentru a fi prezentate la organele abilitate în vederea efectuării modificărilor necesare, astfel că inculpata Pleșca Eugenia a executat hotărârea adunării asociației și a prezentat instituțiilor abilitate.

În opinia apărării, instanța de fond nu a determinat subiectul infracțiunii, or din probele anexate la materialele cauzei, nu se atestă că Pleșca Eugenia este subiectul infracțiunii, iar concluzia expertului precum că inculpata a falsificat semnătura, este o probă indirectă, care nu coroborează cu alte probe din dosar și care reprezintă un dubiu ce urmează a fi interpretat în folosul inculpatei.

Conform ultimei expertize judiciare, s-a constatat că nu este posibil de determinat dacă Pleșca Eugenia a falsificat semnătura din numele președintelui adunării, iar concluzia despre vinovăția persoanei în săvârșirea infracțiunii, nu poate fi întemeiată pe presupuneri, în contextul în care toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, se interpretează în favoarea inculpatei.

Consideră, că prima instanță neîntemeiat a respins demersul apărării privind nulitatea actelor de procedură, invocate atât la faza urmăririi penale precum și la etapa de pregătire a cauzei, în temeiul art. 275 alin. (4) Cod de procedură penală, cu încetarea procesului penal, în contextul în care procesele-verbale presupuse a fi falsificate, au produs efecte juridice și în baza cărora, peste 11 ani, nu poate fi constatat faptul infracțiunii.

Mai susține, că instanța de fond neîntemeiat a interpretat art. 53 lit. g) Cod penal, deoarece aceste prevederi pot fi aplicabile doar în cazul în care cauza a fost pornită în termen, iar ulterior a intervenit prescripția.

Precizează, că dispozitivul contravine cu motivarea sentinței, deoarece în motivarea acesteia, vinovăția lui Pleșca Eugenia a fost stabilită, însă în partea rezolutivă instanța de fond nu a stabilit vinovăția inculpatei în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal.

Cu referire la corpurile delictive, și anume în privința documentelor ridicate de la Oficiul Teritorial Bălți al Camerei Înregistrării de Stat, relevă apărarea că la data pronunțării sentinței, instituția avea denumirea de Agenția Servicii Publice, Departamentul înregistrării și licențiere a unităților de drept oficiul Bălți, iar Asociația de Economii și Împrumut al Cetățenilor din XXXXX, XXXXX, avea denumirea de Asociația de Economii și Împrumut „Supercredit”, de unde au fost ridicate documentele și recunoscute ca corp delict.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din

20 noiembrie 2019, a fost admis apelul declarat, casată sentința primei instanțe, inclusiv din oficiu, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care procesul penal în privința lui Pleșca Eugenia, învinuită de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal, a fost încetat în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, din motiv că există circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală potrivit art. 275 pct. 4) și 285 alin. (1), (2) Cod de procedură penală.

4.1. În motivarea soluției pronunțate instanța de apel a indicat, că prima instanță neîntemeiat a respins solicitarea apărării privind încetarea procesului penal conform art. 275 pct. 4) Cod de procedură penală, din motiv că a intervenit termenul de prescripție la data pornirii urmăririi penale, deoarece potrivit materialelor cauzei, falsul în documente prin aplicarea semnăturilor din numele președintelui și secretarului adunării, Ghidraș Stepanida și Curbatov Evghenia, cu prezentarea procesului-verbal la Oficiul teritorial Bălți al Camerei Înregistrării de Stat, în baza căruia în statutul Asociației de Economii și Împrumut „Supercredit” a fost modificată denumirea din satul Pîrjota, în raionul Rîșcani, imputat inculpatei, a avut la momentul întocmirii procesul-verbal nr. 2 al Adunării generale extraordinare a Asociației de Economii și Împrumut al Cetățenilor din XXXXX, XXXXX din 12 octombrie 2008, cu înregistrarea ulterioară a modificărilor la 29 noiembrie 2005.

Or, urmărirea penală a fost pornită la 07 februarie 2014, și anume după expirarea unui termen mai mare de opt ani.

Instanța de apel a precizat prin prisma art. 275 pct. 4) Cod de procedură penală, că infracțiunea prevăzută de art. 361 alin. (1) Cod penal, imputată inculpatei, conform art. 16 alin. (2) Cod penal, face parte din categoria celor ușoare, a cărei termen de prescripție pentru tragere la răspundere penală, conform art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal, este de 2 ani.

Instanța de apel a menționat, că la data pornirii urmăririi penale în prezenta cauză, era deja prescris termenul stabilit de lege pentru tragerea inculpatei la răspundere penală în baza art. 361 alin. (1) Cod penal, astfel fiind incidente prevederile art. 275 pct. 4) Cod de procedură penală, care constituie temei de încetare a procesului penal în conformitate cu art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, fapt care urma să fie verificat și constatat de către organul de urmărire penală și procurorul ce a condus urmărirea penală.

Reieșind din cele constatate, instanța de apel a concluzionat că nu se va expune asupra probatoriului prezentat de către acuzator în susținerea acuzațiilor aduse, referitor la fapta imputată, precum și în privința argumentelor de achitare invocate de către apărare, deoarece art. 251 alin. (1), (2), (3) Cod de procedură penală, prevede că toate actele procesuale ale organului de urmărire penală efectuate în cadrul unui proces penal, pornit contrar prevederilor art. 275 pct. 4) Cod de procedură penală, adică după expirarea termenului de prescripție pentru tragerea la răspundere penală,

precum și însuși actul de sesizare a instanței de judecată – rechizitoriul, sunt lovite de nulitate absolută.

Instanța de apel a conchis, că principiile generale și cele de bază a declanșării procesului penal, precum și în vederea respectării garanțiilor acordate de lege, părților la proces, în vederea asigurării caracterului lui echitabil, impun excluderea erorii de tragere la răspundere penală după expirarea termenului de prescripție, determinând nulitatea absolută a actelor procesuale întocmite în cadrul procesului penal, desfășurat contrar prevederilor art. 275 pct. 4) Cod de procedură penală, iar ca urmare și inadmisibilitatea probelor administrate în cauză, în sensul art. 94 alin. (1) pct. 8), 95 alin. (1) Cod de procedură penală.

Instanța de apel a menționat, că rechizitoriul este actul de sesizare a instanței cu privire la făptuitor și fapta lui imputată, însă în cazul în care acesta a fost întocmit în cadrul procesului penal desfășurat cu încălcarea prevederilor art. 275 pct. 4), 285 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, la fel este lovit de nulitate absolută în sensul art. 251 alin. (2) Cod de procedură penală.

5. Procurorul, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, contestă decizia instanței de apel cu recurs ordinar, solicitând casarea acesteia și menținerea sentinței primei instanțe.

5.1. În argumentarea recursului menționează, că instanța de apel eronat a dispus în temeiul art. 332 alin. (1), 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, încetarea procesul penal în privința lui Pleșca Eugenia învinuită de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal, din motiv că există circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea inculpatei la răspundere penală, potrivit art. 275 pct. 4), 285 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală.

Indică, că în speță, cu certitudine urmărirea penală a fost pornită la 07 februarie 2014, adică după expirarea unui termen mai mare de opt ani, iar infracțiunea prevăzută de art. 361 alin. (1) Cod penal, imputată lui Pleșca Eugenia, conform art. 16 alin. (2) Cod penal, face parte din categoria celor ușoare, a cărei termen de prescripție pentru tragere la răspundere penală, conform art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal, este de 2 ani.

Precizează, că instanța de apel, în partea descriptivă a deciziei, constatând aplicabilitatea prevederilor art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, și anume că există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragere la răspundere penală, ulterior s-a contrazis prin faptul că a făcut referire la prevederile art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală, potrivit cărora, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art. 275 pct. 5)-9), 285 alin. (1) pct. 1), 2), 4), 5), precum și în cazurile prevăzute în art. 53-60 Cod penal, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă.

Susține că instanța de apel nu a făcut referire la prevederile art. 332

alin. (5) Cod de procedură penală, care reglementează, că în cazul prevăzut la art. 275 pct. 4) Cod de procedură penală, încetarea procesului penal nu se admite fără acordul inculpatului, iar în acest caz, procedura continuă în mod obișnuit.

Consideră, că instanța de apel eronat a apreciat faptul, că în speță, organul de urmărire penală, precum și procurorul care a condus urmărirea penală, urma să verifice și să constate temeiul legal de neîncepere sau încetare a urmăririi penale conform art. 275 pct. 4) și 285 alin. (1), (2) Cod de procedură penală.

Menționează, că în cadrul procesului penal, inculpata Pleșca Eugenia nu a recunoscut fapta imputată, fapt confirmat prin poziția expusă în cererea de apel și susținută în fața instanței de judecată, or conform prevederilor art. 285 alin. (7) Cod de procedură penală, încetarea urmăririi penale și liberarea persoanei de răspundere penală nu pot avea loc contrar voinței acesteia ori a reprezentantului legal, inclusiv în cazul cererii de reabilitare a persoanei decedate. În acest caz, urmărirea penală continuă.

Mai susține, că instanța de apel eronat a concluzionat că nu urmează să se expună asupra probatoriului prezentat de către procuror în susținerea acuzațiilor aduse, referitor la fapta imputată și argumentele de achitare invocate de către apărător, invocând în acest context prevederile art. 251 alin. (1), (2), (3) Cod de procedură penală, precum și faptul că toate actele procesuale ale organului de urmărire penală efectuate în cadrul unui proces penal, pornit contrar prevederilor art. 275 pct. 4) Cod de procedură penală, și actul de sesizare a instanței de judecată – rechizitoriul, este lovit de nulitate absolută.

Conchide acuzarea că motivarea soluției instanței de apel contravine dispozitivului deciziei, deoarece în motivare a expus argumentele cu privire la art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală, iar în dispozitiv a indicat că, în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, procesul penal în privința lui Pleșca Eugenia învinuită de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal, a fost încetat, din motiv că există circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală potrivit art. 275 pct. 4) și 285 alin. (1), (2) Cod de procedură penală, astfel instanța de apel nu a clarificat obiectiv circumstanțele cauzei.

6. Avocatul Isiumbeli Valeriu în numele inculpatei, a prezentat referință pe marginea recursului declarat, pledând pentru inadmisibilitatea recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

6.1. În susținerea referinței, apărarea a indicat că recurentul critică doar modul în care instanța de apel a apreciat circumstanțele cauzei, or instanța de apel, judecând apelul a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și a dat o nouă apreciere probelor din dosar.

Susține, că conform probelor anexate la materialele cauzei, nu se atestă

că subiectul infracțiunii este Pleșca Eugenia, iar concluzia expertului precum că inculpata a falsificat semnătura, este o probă indirectă, care nu coroborează cu alte probe din dosar și care reprezintă un dubiu ce urmează a fi interpretat în folosul inculpatei.

Menționează, că instanța de apel a luat în considerație erorile comise de către prima instanță, reieșind din aprecierea probelor apărării, și anume hotărârile instanțelor civile adoptate în privința lui Garbuz Victor, precum și expertizele grafologice efectuate în cauzele penale intentate în privința acestuia în baza art. 190 alin. (5) și 361 alin. (2) Cod penal

Consideră, că prima instanță, nu a examinat obiectiv cauza și eronat a conchis în privința vinovăției inculpatei Pleșca Eugenia, concluzionând că vinovăția persoanei în săvârșirea infracțiunii nu poate fi întemeiată pe presupuneri, iar toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate în condițiile Codului de procedură penală, se interpretează în favoarea inculpatului.

7. Judecând recursul ordinar declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din considerentele ce vor fi desfășurate în continuare.

Astfel, potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

De asemenea, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Potrivit art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Colegiul penal lărgit menționează, că hotărârile pronunțate de către instanțele de fond trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței ierarhic superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea precum și de a constata motivele care au dus la emiterea soluției contestate.

Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali-vagi, reprezintă motiv de casare.

Conform art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia

instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

După cum rezultă din conținutul cererii de recurs declarate în speță, procurorul își întemeiază dezacordul cu decizia contestată pe temeiurile pentru recurs prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, potrivit cărora, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel atunci când *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.*

Verificând legalitatea deciziei instanței de apel sub aceste aspecte, Colegiul penal lărgit, constată că această instanță, nu a respectat întru totul prevederile art. 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, comițând erori de drept care au afectat hotărârea emisă, astfel stabilindu-se incidența temeiurilor de casare invocate de către partea acuzării.

Astfel, recapitulând esența cauzei penale deduse judecării, Colegiul penal lărgit constată, că prima instanță în sentința pronunțată a dispus încetarea procesului penal în privința inculpatei Pleșca Eugenia, învinuită de săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 361 alin. (1) Cod penal, în temeiul art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală și art. 60 Cod penal, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

La rândul său, fiind investită cu judecarea apelului apărării, instanța de apel a casat sentința, și pronunțând o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, a dispus încetarea procesului penal intentat în privința lui Pleșca Eugenia, în baza art. 361 alin. (1) Cod penal, în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, din motiv că există circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală potrivit art. 275 pct. 4) și 285 alin. (1), (2) Cod de procedură penală.

Analizând argumentele care i-au format convingerea instanței de apel cu privire la necesitatea încetării procesului penal, Colegiul penal lărgit constată că decizia recurată nu conține motive legale pe care se întemeiază soluția, iar soluția pronunțată este contrară prevederilor legii procesual penale și practicii judiciare.

Așadar, argumentul de bază susținut de către instanța de apel în motivarea soluției sale se referă la faptul, că infracțiunea prevăzută de art. 361 alin. (1) Cod penal, imputată inculpatei, face parte din categoria infracțiunilor ușoare, a cărei termen de prescripție pentru atragerea la răspundere penală, conform art. 60 Cod penal, este de 2 ani. Prin urmare, reținând că urmărirea penală în prezenta cauză penală a fost pornită la 07 februarie 2014, adică după expirarea unui termen mai mare de 8 ani de la data săvârșirii faptei, instanța de apel a notat că organul de urmărire penală cât și procurorul care a condus urmărirea penală, urma să verifice și să constate aceste circumstanțe, ca temei

legal de neîncepere sau încetare a urmăririi penale conform art. 275 pct. 4) și 285 alin.(1), (2) Cod de procedură penală.

Pornind de la prevederile art. 285 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, se va reține, că încetarea urmăririi penale este actul de liberare a persoanei de răspunderea penală și de finisare a acțiunilor procedurale, în cazul în care *pe temei de nereabilitare* legea împiedică continuarea acesteia. Încetarea urmăririi penale are loc în cazurile de nereabilitare a persoanei, prevăzute la art. 275 pct. 4)–9) din prezentul cod, precum și dacă există cel puțin una din cauzele prevăzute la art. 53 din Codul penal sau dacă se constată că:

1) plângerea prealabilă a fost retrasă de către partea vătămată, a fost încheiată o tranzacție în cadrul procesului de mediere sau părțile s-au împăcat – în cazurile în care urmărirea penală poate fi pornită numai în baza plângerii prealabile sau legea penală permite împăcarea;

2) persoana nu a atins vârsta la care poate fi trasă la răspundere penală;

3) persoana a săvârșit o faptă prejudiciabilă fiind în stare de iresponsabilitate și nu este necesară aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter medical.

Conform art. 275 pct. 4) Cod de procedură penală, urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată, și va fi încetată în cazurile în care a intervenit termenul de prescripție sau amnistia.

Instanța de recurs accentuează, că referirea instanței de apel la faptul că organul de urmărire penală sau procurorul care a condus urmărirea penală, urma să verifice și să constate aceste circumstanțe, ca temei legal de neîncepere sau încetare a urmăririi penale conform art. 275 pct. 4) și 285 alin.(1), (2) Cod de procedură penală, este contrară prevederilor art. 285 alin. (7) Cod de procedură penală, potrivit cărora încetarea urmăririi penale și liberarea persoanei de răspundere penală nu pot avea loc contrar voinței acesteia ori a reprezentantului legal, inclusiv în cazul cererii de reabilitare a persoanei decedate. În acest caz, urmărirea penală continuă.

În speță, inculpata Pleșca Eugenia nu și-a expus în mod expres opțiunea privind încetarea urmăririi penale sau liberarea de răspundere penală în temeiul expirării termenului de prescripție, insistând asupra nevinovăției sale, iar din aceste considerente organul de urmărire penală nu putea dispune încetarea urmăririi penale.

Totodată instanța de recurs ține să accentueze, că în cererea de apel avocatul Isiumbeli Valeriu, care a reprezentat interesele inculpatei a solicitat achitarea acesteia, iar din ultimul cuvânt al inculpatei depus în fața instanței de apel, rezultă de asemenea că Pleșca Eugenia se consideră nevinovată (f.d. 134-136, 145-148, 154 vol. III).

La rândul său, instanța de apel concluzionând că nu urmează să se expună asupra probatoriului prezentat de către procuror în susținerea acuzațiilor aduse, referitor la fapta imputată și argumentele de achitare invocate de către apărător, invocând în acest context prevederile art. 251 alin. (1), (2), (3) Cod de

procedură penală, precum și faptul că toate actele procesuale ale organului de urmărire penală efectuate în cadrul unui proces penal, pornit contrar prevederilor art. 275 pct. 4) Cod de procedură penală, și actul de sesizare a instanței de judecată – rechizitoriul, este lovit de nulitate absolută, a omis din vedere prevederile art. 332 alin. (5) Cod de procedură penală, potrivit cărora în cazul prevăzut la art. 275 pct. 4), încetarea procesului penal nu se admite fără acordul inculpatului. În acest caz, procedura continuă în mod obișnuit.

În conexiunea celor relatate Colegiul penal lărgit remarcă faptul, că expirarea termenului de prescripție constituie un temei de liberare de răspundere penală, dar este un temei de nereabilitare.

Pe lângă faptul, că instanța de apel a reținut temeiul de încetare a procesului prevăzut la art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, iar ulterior în mod contradictoriu a făcut referire și la prevederile art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală, în speță nu s-a ținut cont și de faptul că inculpata Pleșca Eugenia nu și-a expus în mod expres opțiunea privind încetarea urmăririi penale sau liberarea de răspundere penală în temeiul expirării termenului de prescripție, ultima solicitând să fie achitată.

Din aceste considerente instanța de apel greșit a concluzionat că nu se poate expune asupra probatoriului prezentat de către procuror, or conform prevederilor art. 389 alin. (4) pct. 3) Cod de procedură penală, instanța de judecată poate pronunța și o sentință de condamnare fără stabilirea pedepsei, cu liberarea de răspundere penală în cazurile prevăzute în art. 57 și 58 din Codul penal, cu liberarea de pedeapsă în cazul prevăzut în art. 93 din Codul penal sau al expirării termenului de prescripție.

În asemenea cazuri, instanța de judecată este obligată să constate existența infracțiunii și vinovăția inculpatului. Totodată, instanța de apel, dând apreciere probelor, poate pronunța și o sentință de achitare în caz că va constata existența temeiurilor legale în acest sens.

Din conținutul alin. (6) al aceluiași articol rezultă, că la adoptarea sentinței de condamnare cu liberarea de pedeapsă sau, după caz, sentinței de condamnare fără stabilirea pedepsei, instanța argumentează în baza căror temeiuri, prevăzute de Codul penal, adoptă sentința dată.

Din considerentele expuse, Colegiul penal lărgit conchide că, în prezenta speță și-au găsit confirmare temeiurile pentru recurs invocate de către procuror, ceea ce duce la casarea deciziei instanței de apel, cu dispunerea remiterii cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, deoarece această eroare nu poate fi corectată de instanța de recurs.

În concluzie, Colegiul penal lărgit notează, că la rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, ce prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesuale penale asupra tuturor motivelor invocate în apeluri și în recurs, și să argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, ținând cont de motivele

casării deciziei atacate, de practica relevantă a CtEDO, și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Se admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Formusatii Andrei, se casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 20 noiembrie 2019, în cauza penală în privința lui **Pleşca Eugenia XXXXX** și se dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la **24 decembrie 2020.**

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Boico Victor